

Sygn. akt XI W 712/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 kwietnia 2015 roku

Sąd Rejonowy dla Warszawy – Śródmieścia w Warszawie XI Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSR Agnieszka Bazyluk

Protokolant Anna Urbańska

przy udziale oskarżyciela -----

po rozpoznaniu w dniu 8 kwietnia 2015 roku w Warszawie na rozprawie

sprawy P. P. (1)

syna R. i D. z d. P.

urodzonego w dniu (...) w H.

obwinionego o to, że:

w dniu 02.11.2013r. w siedzibie (...) w P., tj. P., ul. (...), jako ustalony właściciel pojazdu wbrew obowiązkowi nie wskazał na żądanie (...) w P., komu powierzył pojazd marki V. o nr rej. (...) do kierowania lub używania w dniu 03.10.2013r. o godz. 23:45:09 w miejscowości D. droga nr (...), którym to pojazdem popełniono wykroczenie w ruchu drogowym

tj. o wykroczenie z art. 96 § 3 kw

orzeka

I obwinionego P. P. (1) uznaje za winnego tego, że w dniu 1 listopada 2013 roku w M. wbrew obowiązkowi nie wskazał na żądanie (...) w P., komu powierzył do kierowania w dniu 3 października 2013 roku o godzinie 23:45 na drodze krajowej nr (...) w miejscowości D. stanowiący jego współwłasność pojazd marki V. o numerze rejestracyjnym (...), co stanowi wykroczenie z art. 96§3 kw i za to na podstawie art. 96§3 kw w zw. z art. 96§1 kw w zw. z art. 24§1 i 3 kw wymierza mu karę grzywny w wysokości 500 (pięćset) złotych;

II na podstawie art. 118 §1 kpw, 119 kpw w zw. z art. 626 § 1 kpk i 627 kpk zasądza od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 150 (sto pięćdziesiąt) złotych z tytułu kosztów sądowych, w tym 50 (pięćdziesiąt) złotych z tytułu opłaty.

Sygn. akt XI W 712/15

UZASADNIENIE

Na podstawie całokształtu materiału dowodowego ujawnionego w toku rozprawy głównej Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 03.10.2013 r. o godz. 23:45 w miejscowości D. na drodze krajowej nr (...) (woj. (...)) urządzenie samoczynnie rejestrujące pomiar prędkości F. C. wykonało fotografię pojazdu marki V. o numerze rejestracyjnym (...), którego kierowca nie zastosował się do obowiązującego na drodze ograniczenia prędkości – przekroczył dopuszczalną prędkość o 22 km/h. W związku z wyżej opisanym czynem, (...) w P. podjęła czynności wyjaśniające, aby ustalić tożsamość sprawcy. Na podstawie danych z bazy (...) uzyskano informację, iż właścicielem pojazdu jest K. Z.. Do

wyżej wymienionego zostało wysłane wezwanie do wskazania, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w dniu popełnienia wykroczenia, polegającego na przekroczeniu prędkości. K. Z. w odpowiedzi na wezwanie przesłał do (...) w P. drogą elektroniczną kopię umowy sprzedaży samochodu marki V. o numerze rejestracyjnym (...), zawartej pomiędzy nim a P. i B. P. w dn. 03.10.2013 r. W związku z tym wysłano za pośrednictwem poczty kolejne wezwanie do wskazania, komu w czasie czynu został powierzony przedmiotowy pojazd – tym razem do nowego właściciela samochodu, P. P. (1). Wezwanie zostało odebrane przez B. P. w dn. 25.10.2013 r. i następnie przekazane przez żonę P. P. (1). Do 1 listopada 2013 r. P. P. (1) nie udzielił żadnej odpowiedzi na wystosowane wezwanie, nie stawiał się także na przesłuchanie w siedzibie (...) o P.. Wykonał jedynie telefon do placówki (...), aby dowiedzieć się, czy funkcjonariusze są w posiadaniu dokładniejszego zdjęcia, dzięki któremu można by było ustalić tożsamość kierowcy, otrzymał jednak odpowiedź odmowną. Wobec postawy właściciela pojazdu (...) w P. skierowała do właściwego sądu rejonowego wniosek o ukaranie P. P. (1) za czyn określony w art. 96 § 3 kw.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o następujące dowody: częściowo wyjaśnienia obwinionego (k. 48), notatkę urzędową (k. 2), raport (k. 3), informację z (...) (k. 4), zwrotne potwierdzenie odbioru (k. 5), umowę sprzedaży (k. 7), wezwanie (k. 8), zwrotne potwierdzenie odbioru (k. 9), wezwanie (k. 10), wydruk z bazy (...) (k. 11), zwrotne potwierdzenie odbioru (k. 12), świadectwo legalizacji pierwotnej (k. 13), pisma (k. 46).

Obwiniony przesłuchiwany na rozprawie w dn. 08 kwietnia 2015 r. nie przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu. Wyjaśniał, iż nie pamięta dokładnych okoliczności dostarczenia wezwania z P., przyznał jednak, iż pismo trafiło do niego i zapoznał się z jego treścią. Dodał, że na załączonym do pisma zdjęciu nie było uwidocznionego wizerunku kierowcy samochodu marki V. o numerze rejestracyjnym (...). P. P. (1) wyjaśniał dalej, że w dn. 3.10.2013 r. udał się wraz z ojcem R. P. oraz siostrą żony B. Z. do S., aby kupić samochód. Po dokonaniu transakcji wracał wraz z krewnymi w kierunku W., przy czym w związku z długością trasy zmieniała się osoba kierująca pojazdem, wobec czego obwiniony argumentował, że nie wiedział, kto mógł kierować autem w momencie popełnienia wykroczenia. Przyznał, iż aby ustalić osobę kierującą telefonował do (...) w P., ale nie uzyskał żadnej pomocy w tej sprawie. P. P. (1) stwierdził ponadto, iż jeśli kierującym byłby jego ojciec, to i tak odmówiłby wskazania, gdyż jest on osobą dla niego najbliższą i zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego nie musi go obciążać, wskazując jako sprawcę wykroczenia. Obwiniony przyznał ponadto, iż nie informował o niczym pisemnie (...) w P., wykonał tylko po otrzymaniu wezwania (to jest po dacie 25.10.2013 r.) telefon do placówki (...), przy czym nie wiedział, czy rozmowa telefoniczna była udokumentowana przez strażników w formie notatki. Dodał, że podczas tej rozmowy wspominał, że samochodem jechały w dn. 3.10.2013 r. trzy osoby, z czego jedna kobieta i każda z nich mogła prowadzić pojazd, w związku z czym istotnym jest uzyskanie dokładnego wizerunku kierowcy, pozwalającego na identyfikację co najmniej jego płci. P. P. (1) twierdził, iż nie otrzymał informacji zwrotnej mogącej umożliwić mu odniesienie się do treści wezwania i wskazanie osoby kierującej samochodem marki V. i dlatego nie wypełnił ciążącego na nim obowiązku.

Sąd zważył, co następuje:

Sąd nie znalazł powodu, aby odmówić wiarygodności wyjaśnieniom obwinionego w tej części, w której odnosi się on do stanu faktycznego sprawy. Relacja jego jest logiczna i spójna oraz zbieżna z pozostałymi zebranymi w sprawie dowodami, w szczególności z umową sprzedaży samochodu, zgodnie z którą P. P. (1) nabył samochód marki V., opatrzony numerem rejestracyjnym (...) w dniu popełnienia wykroczenia polegającego na przekroczeniu dopuszczalnej prędkości, to jest 03.10.2013 r. Jakkolwiek wypowiedzi P. P. (1) są w przeważającej części szczerze, to jednak Sąd nie podziela całokształtu jego argumentacji, opartej na chęci wykazania braku zawinienia w zakresie zarzucanego mu czynu z uwagi na nieposiadanie wiedzy, która z trzech osób prowadziła wówczas pojazd oraz ze względu na jego prawo do uchylenia się od odpowiedzi na pytanie w sytuacji, gdy mogłoby to narazić na odpowiedzialność za wykroczenie osobę najbliższą.

Sąd nie podziela poglądu obwinionego, zgodnie z którym nie powinien on ponosić winy w sytuacji, kiedy na podstawie udostępnionej mu fotografii wykonanej przez urządzenie rejestrujące nie jest w stanie zidentyfikować kierowcy pojazdu. Należy stwierdzić, iż przedmiotowe zdjęcie nie musi być dowodem faktu, iż pojazd prowadziła określona osoba. Jeśli na jego podstawie możliwe byłoby ustalenie tożsamości kierowcy przy założeniu przeprowadzenia

stosownych czynności dowodowych (np. uzyskania fotografii właściciela z bazy dowodów osobistych), to organ prowadzący czynności wyjaśniające nie powinien kierować wezwania do wskazania osoby kierującej lub użytkującej pojazd. Co za tym idzie, zdjęcie załączone do skierowanego do właściciela wezwania do wskazania osoby, której pojazd powierzył, może, ale nie musi być pomocne właścicielowi pojazdu przy ustaleniu osoby użytkującej pojazd, bowiem z uwagi na treść przepisu art. 78 ust. 4 Ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym ma on obowiązek wskazać, a co za tym idzie – wiedzieć – kto jego pojazd użytkuje, także bez sugerowania mu tożsamości tej osoby za pomocą jakiegokolwiek podpowiedzi.

Okoliczność, że pojazd będący własnością obwinionego mogła prowadzić jedna z trzech osób, z czego jedna jest z obwinionym blisko spokrewniona, nie jest wystarczająca do stwierdzenia, że nie ponosi on winy w zakresie zarzucanego wykroczenia. Zważyć należy, iż wyłącznie świadkowi, z uwagi na treść art. 183 § 1 kpk w zw. z art. 41 § 1 kpw przysługuje uprawnienie do uchylenia się od odpowiedzi na pytanie, jeżeli jej udzielenie mogłoby narazić osobę mu najbliższą na odpowiedzialność za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe. Obwiniony natomiast, będąc osobą zobowiązaną do wskazania, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie nie składał zeznań w charakterze świadka, a w dodatku nawet podając dane osoby najbliższej jako prowadzącej pojazd nie narażałby jej na odpowiedzialność za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe. W podobnym tonie wypowiedział się Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dn. 12 marca 2014 r. (P 27/13). W tym samym orzeczeniu nie została wskazana sprzeczność przepisu art. 96 § 3 kw z zasadą ochrony życia rodzinnego wyrażoną w art. 47 Konstytucji RP, wobec czego uwaga obwinionego nie jest trafna. Dodać jeszcze trzeba, iż samo wskazanie osoby, której powierzono pojazd do kierowania, nie jest jednoznaczne z oskarżeniem jej o popełnienie wykroczenia, mogła ona bowiem użyczyć pojazd osobie trzeciej, albo prowadzić go w sytuacji wyłączającej jej winę, bezprawność jej działania lub społeczną szkodliwość czynu. Implikacja, zgodnie z którą wskazanie osoby kierującej pojazdem jest wskazaniem sprawcy wykroczenia jest zatem zbyt daleko idąca. Sąd stwierdził także, iż w sytuacji, gdy obwiniony jest osobą wykonującą zawód wymagający zachowania sprawności myślenia i kojarzenia faktów, a także znajomości przepisów prawa, to przypomnienie sobie wydarzeń mających miejsce niecały miesiąc wcześniej nie powinno stanowić problemu. Okoliczność, komu został powierzony do prowadzenia pojazd powinna być tym łatwiejsza do ustalenia, że obwiniony odbywał wówczas podróż, i to podróż szczególną, bo w celu kupna nowego środka transportu, a w dodatku taką, w związku z którą był z dala od swojego miejsca zamieszkania – a takie wydarzenie, zgodnie z doświadczeniem życiowym, powinien był pamiętać. Także i wskazanie osoby prowadzącej pojazd na konkretnym odcinku drogi nie powinno stanowić problemu, zwłaszcza iż miejsce położenia fotoradaru w D. można z łatwością ustalić dzięki ogólnodostępnym mediom (np. Internet).

Za w pełni wiarygodny materiał dowodowy Sąd uznał dokumenty ujawnione na rozprawie w trybie art. 76 § 1 kpw oraz wezwania dostarczone przez obwinionego i okazane na rozprawie. Rzetelność powyżej wymienionych dowodów nie została zakwestionowana przez żadną ze stron. Dokumenty urzędowe zostały sporządzone przez uprawnione do tego osoby, w ramach ich ustawowych kompetencji. Nie budzi wątpliwości także umowa sprzedaży samochodu, zwłaszcza, iż P. P. (1) potwierdził, iż w dn. 3.10.2013 r. nabył samochód marki V..

Sąd oddalił wnioski dowodowe obwinionego o przesłuchanie B. Z. oraz R. P., jako niemające znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. W ocenie Sądu świadkowie ci nie byłiby w stanie wykazać żadnej okoliczności, która miałaby wpływ na odpowiedzialność P. P. (1). Teza, iż podróżowali wraz z nim ze S. do W. została udowodniona zgodnie z twierdzeniem wnioskodawcy, zaś nawet, jeśli wiedzieliby oni, kto kierował pojazdem marki V. o numerze rejestracyjnym (...), to pozostałoby to bez znaczenia dla samego faktu niewskazania przez obwinionego po otrzymaniu stosowanego wezwania osoby kierowcy bądź użytkownika wspomnianego samochodu. Oddalony przez Sąd został także dowód w postaci dołączenia wyroku Sadu Najwyższego, bowiem Sąd bierze pod uwagę całokształt obowiązującego w dacie czynu oraz wyrokowania stanu prawnego, na co składają się przepisy prawa oraz orzecznictwo. Przedmiotowy fakt co do prawa obowiązującego można więc uznać za udowodniony zgodnie z twierdzeniem wnioskodawcy.

Wykroczenie stypizowane w art. 96 § 3 Kodeksu wykroczeń popełnia ten, kto nie wskaże na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie. Popelnienie wykroczenia opisanego w tym przepisie zagrożone jest karą przewidzianą w art. 96 § 1 kw, to jest karą grzywny.

W świetle przedstawionych okoliczności faktycznych nie ulega wątpliwości, iż P. P. (1) po powzięciu świadomości o skierowanym do niego wezwaniu (przekazaniu przesyłki przez żonę, która odebrała ją w dn. 25.10.2013 r.), nie podjął żadnego zachowania zmierzającego do wskazania konkretnej osoby, która mogła prowadzić pojazd marki V. o numerze rejestracyjnym (...) w czasie określonym w wezwaniu. W szczególności za taką czynność nie może być uznana rozmowa telefoniczna, podczas której obwiniony próbował jedynie ustalić, czy (...) w P. dysponuje wyraźniejszą fotografią pojazdu, bowiem chciał w ten sposób uzyskać wskazówkę, a nie udzielić odpowiedzi, kto pojazdem kierował lub go używał. Tym samym wypełnił on znamię czynności wykonawczej i nie wskazał osoby, która według jego wiedzy dysponowała autem. Nie zachodziła przy tym sytuacja, w której pojazd był użyty wbrew woli i wiedzy P. P. (1) przez nieznaną mu osobę, czemu nie mógł zapobiec – a tylko w wypadku łącznego zaistnienia powyższych przesłanek, zgodnie z brzmieniem art. 78 ust. 4 Ustawy Prawo o ruchu drogowym można wyłączyć odpowiedzialność w zakresie obwinienia z art. 96 § 3 kw. Uznać należy zatem, iż obwiniony wypełnił ustawowe znamiona czynu opisanego w art. 96 § 3 kw.

Obwiniony jest osobą zdatną do ponoszenia winy. Brak jest negatywnych przesłanek, których zaistnienie wykluczałoby możliwość przypisania P. P. (1) winy, takich jak na przykład niemożliwość rozpoznania znaczenia swojego czynu lub pokierowania swoim postępowaniem wskutek choroby psychicznej, upośledzenia umysłowego lub innego zakłócenia czynności psychicznych.

Art. 1 § 1 kw stanowi, iż odpowiedzialności za wykroczenie podlega ten tylko, kto popełnia czyn społecznie szkodliwy, zabroniony przez ustawę pod groźbą określonej kary. W art. 47 § 6 kw ustawodawca precyzuje, iż przy ocenie społecznej szkodliwości czynu należy brać pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia. Czyn obwinionego godzi w dobro jakim jest bezpieczeństwo i porządek w komunikacji. Obowiązek wynikający z art. 78 ust. 4 Ustawy Prawo o ruchu drogowym służy skutecznemu wykrywaniu sprawców przestępstw i wykroczeń drogowych, jest zatem niezbędnym uregulowaniem, mającym na celu wykrycie sprawcy czynu przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji. Niejednokrotnie informacja pochodząca od właściciela bądź użytkownika pojazdu jest jedyną wskazówką, na którą mogą liczyć organy prowadzące postępowanie. Waga naruszonego obowiązku była zatem wymierna. Wobec powyższego bez wątpienia należy stwierdzić, iż czyn obwinionego był społecznie szkodliwy.

W sytuacji gdy w świetle poczynionych ustaleń faktycznych, popełniony przez sprawcę czyn wypełnia znamiona określone w stosownym przepisie ustawy, przy czym jednocześnie istnieje możliwość określenia społecznej szkodliwości tego czynu i przypisanie jego popełnienia działającemu świadomie sprawcy, należy stwierdzić, iż zachodzą wszystkie przesłanki odpowiedzialności za wykroczenie. P. P. (1) ponosi wobec powyższego odpowiedzialność za popełnienie wykroczenia stypizowanego w art. 96 § 3 kw.

Sąd wymierzając karę za popełnione wykroczenie kierował się ustawowymi dyrektywami jej wymiaru zawartymi w art. 33 kw. W ocenie sądu kara grzywny w wysokości 500 złotych jest adekwatna do stopnia społecznej szkodliwości i nie przekracza stopnia winy obwinionego. Nie bez wpływu na wymiar kary pozostały także właściwości i warunki osobiste sprawcy, a w szczególności fakt, iż wykonuje on zawód policjanta, wobec czego powinien być wzorem jeśli chodzi o znajomość przepisów prawa i ich przestrzeganie. Nie bez wpływu na wysokość wymierzonej kary jest również uprzednia karalność obwinionego za wykroczenia w ruchu drogowym (k. 39 akt). Wobec powyższego zdaniem Sądu orzeczona kara spełni także swoje cele w zakresie prewencji generalnej oraz będzie wystarczająca, aby P. P. (1) nie popełnił podobnego wykroczenia ponownie.

Z uwagi na treść art. 118 § 1 kpw, art. 119 kpw w zw. z art. 626 § 1 kpk i art. 627 kpk obwiniony został obciążony kosztami postępowania. Sąd uznał, iż warunki rodzinne i materialne obwinionego nie stoją na przeszkodzie temu,

aby poniósł on koszty postępowania w pełnej wysokości. Wysokość opłaty od kary grzywny wyliczono na podstawie przepisów Ustawy z dn. 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (50 zł).